

Universitätsbibliothek Wuppertal

Omnia Divini Platonis Opera

Plato

Basileae, 1551

Lysis (argumentum)

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-245](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-245)

licet stolidā, exilia, & nihili faciendā tractare. Demū cum persuasus à uobis, eadem quæ & uos profero, optimum esse elegāter orare in iudicio, & alio quouis cœtu, & ad uotum peragere, rursus nonnulli è nostris, & ille uir qui me semper redarguit, grauiter increpāt. Proximus ille uir mihi genere est, & unā mecum habitat. Ergo cum primum domum ingressus sum, & ille me talia dicentem audit, interrogat quid nō erubescam de pulchris rebus disputare, cum adeo manifeste circa pulchrū redargutus sim, quod ipsum pulchrum quid sit ignorem. Inquit enim, qua ratione intelliges quæ oratio pulchre cōposita sit quæ non, aut aliam quamlibet actionem pulchram esse, uel turpem, dum pulchrū ipsum quid sit ignoras? Et quādo ita affectus sis, uiuere te quā mori præstare putas? Contingit itaq; mihi quod modo dicebam, ut & à uobis & ab illo male audiam. Sed fortè operæ precium est hæc omnia tolerare: neq; enim id absurdum, modo quippiam lucratus sim. Tantum enim Hippia consuetudine utrorumq; profeci, ut prouerbium illud, quod Pulchra difficilia esse dicit, intelligere mihi iam uidear.

Prouerbiū

ARGVMENTVM MARSILII FICINI FLORENTINI IN

Platonis *Lysidem*, uel *De amicitia*, ad Petrum Medicem patriæ patrem.

VBI Socrates cum sophistis eorumq; sectatoribus disputat, opiniones falsas redarguit, ueras significat potius, quam doceat. Nam acuta ingenia redarguit falsis, exiguo deinde uestigio uera uenatur, Quod in Euthydemō, Protagora, Menone, Hippia, Euthyphrone, & Lyside patet. Vbi uero cum discipulis & studiosis sui sermonem habet, ostendit ac docet, quod quidem ex multis dialogis intelligitur. In Lyside igitur cum de amicitia inter sophistarum discipulos disputetur, cōsūtandis falsis potius, quam monstrandis ueris, Socrates studet. Quæ uero sit de amicitia, & amore Platonis sententia, ex hoc libro conijcere, sed ex libris de legibus alijsq; multis comprehendere possumus. Amicitiam esse uult honestam perpetuæ uoluntatis communionem. Huius finem esse, uitam unam. Principium eius, cognationem. Medium autem amorem. Vt honestam dicit, excludit improborum hominum contubernia, lasciuorumq; congressus. Vt perpetuæ, leues adolescentulorū beneuolentias, etiam si honestæ sint, nondum amicitias appellandas monet. Vt uoluntatis, significat nō similitudinem opinionis cuiusdam uel artis ad amicitiam perficiendam sufficere. Vt cōmunionem, beneuolentiæ uicissitudinem indicat. Huius finis est, ut è duobus animis unus uoluntate fiat, ex una uoluntate uita una, ac demū ex una uita, numinis unius eiusdemq; idæ fructio. Principiū quo cōmuniōis huius desiderium excitatur, cognatio est. Cognatio conuenientia in idea, sidere, genio, et quadā animæ corporisq; affectiōe significat. Nā qui ex uno pēdent, in unū, per unū, atq; ad unum reuerti nituntur. Mediū & quasi quidā ad amicitiam trames, amor existit. Cū autem amor pulchri desiderium sit, et amicitia ab amore & ducatur pariter & dicatur, necesse est eos qui amici futuri sunt, pulchros esse. Pulchros in quā quorum animi pulchri. Homo enim animus est: Corpus hominis instrumentum: et quisquis pulchrum amat corpus, nō hominem, sed ea quæ sunt hominis amat. Quamobrem quoties cognatio illa adest, & animorum pulchritudo cōcurrit, perfecta nascitur amicitia. Si corporis forma huic animorum pulchritudini adiuncta est: citius amare incipiunt, et breui amicitia habitum assequuntur. Quod in Platonis Dionisq; mutua beneuolentia contigit. Sin autem forma corporis cum animi deformitate coniungitur, non honestæ cōmunionis, sed turpis congressus cupido exoritur. Vnde nō amicitia, immo petulantia primum, deinde discordia proficiscitur. Quare si cognatio deest, amici nunquā. Si adest cognatio, deest omnis pulchritudo, interdū beneuoli potius, quam amici. Sin autem cognationi pulchritudo corporis, nō animi est adiuncta, pro amicitia desiderio obsceni congressus ardor exoritur. Cum unus animo pulcher, turpis alter, admonitionis & increpationis studium cognatio illa parit. Quod si pulcher unius animus, alterius nec pulcher est, nec turpis, docendi discendiq; inuicem uoluntas ex cognatione prouenit. Tandem ex increpatione illa, et hac doctrina, amicitia nascitur. Quod quidem in Phædrū & Alcibiadem Socratis amor ostendit. At uero cognatio pulchritudinem utriusq; nacta, cito indissolubilem procreat amicitiam. Idq; in Platonis Asterisq; beneuolentia consistit. Atq; hæc, ut è multis colligitur, de amicitia Platonis nostri sententia est. In hoc autem dialogo primo eos qui amore abutuntur, et sub amicitia specie turpi libidini seruiunt, increpat. Deinde eos qui ex sola corporis forma, amari se dignos existimāt, admonet. Tertio illos, qui minus uere de amicitia sentiebant, refellit. Postremo callem quendam sagacibus animis ad uenandam amicitiam indicat. Singula membra suis in locis legētib; patent. Nam dum Hippothalem & Ctesippū iromia iocisq; deridet Socrates, quod turpi amore capti essent significat. Et dum coram illis adulescētes ad mores instruit, amatores admonet quo pacto amandum & quomodo unā uiuendū sit. Cūq; amatores insituisset, secundā dialogi partē ad amatos insituedos aggreditur. Vbi lōga inductionis serie docet, nō umbratili huius corpusculi forma, sed uera animi pulchritudine, sapientia

sapientia scilicet & prudentia amicos aucupari decere. Tertio loco confutat, et primo Solonis sententiam, qui amicos inquit amicos esse. Qui tamen sepe amantes oderunt. Addit etiã nec amantes duntaxat, amicos esse, quia sepe odio habentur qui amant. Vbi concludit reciprocam beniuolentiã, amicitiam esse uocandam. Deinde Empedocle reprehendit, qui quamlibet simpliciter similitudinẽ ad amicitiam sufficere uoluit. Quod falsum esse artium multarum similitudo declarat, quæ inuidiam & odium sepius quã amicitiam gignit. Accedit postmodum Hesiodi Heraclitiq; opinio, quod dissimilia sint amica. Idq; falsum esse ex eo constat, quod odium & amor cum dissimilia sint, amica non sint, nec iustus uir & iniustus. & de alijs eodem pacto. Quod si quid aliquando dissimile sui appetere uideatur, ut aridum quod est, humorem, calorem uel quod frigidum, dicendum est non amare contrarium, sed suis ipsius restitutionem ex contrario querere. Quod enim calore nimio præter naturam suam uritur, per frigus ad temperiem naturalem reducitur. Quare non frigus sed temperiem per frigus amat. Idem est de ceteris contrarijs indicandum. His confutatis opinionem quandam ut suam quasi uaticinans Socrates infert. Vbi trifariã affectiones animi diuidit, bonum animum, malum, neutrum. Malum bono propter diuersitatẽ amicum esse nunquam. Malum à malo propter iniustitiam lædi. Ergo nec hos inuicem amicos esse. Neutrum quoq; amare malum impossibile. malum enim cum obsit, suapte natura odio semper habetur. Restat ut amicitia sit inter bonum ac malum, & neutrum atq; bonum. Et illa quidem in gaudio, in desiderio hæc cõsistit. Ex quibus due quædam amicitie species ortæ sunt. Sed insurgunt obiectiones quædam, quæ id turbare uidentur, quas Socrates palam infert, solutiones uero clam inuenit. Prima, quia bonus bono similis, similia uero non esse amica contra Empedoclem dictum fuit. Vbi intelligendum, non dictum esse similia nullo modo amica fieri, immo negatum quod simpliciter quelibet similitudo ad amicitiam procreandam sufficiat. Item cum secundo obijcitur: bonus seipso sufficit, ergo non desiderat alterum, unde non amat, quare nec boni amicus est: Exponendum est quod hæc absurditas nõ ex Platonis mente sequitur, sed ex Empedoclis & Heracliti dictis, in quibus amoris desiderium ab amicitia non distinguunt: quare unã cum amicitia cupiditas perpetua sit necesse est. Plato uero amicitiam habitum quandam esse uult ex amore diuturno contractũ. Quo fit ut amor sit exoriens amicitia. Amicitia uero inueteratus amor, in quo multo plus uoluptatis quã desiderij restat. Ex quo sequitur, ut qui cupierat, iam delectetur. Itaq; amicitie habitus non necessario desiderio presentis ardorem, sed delectationem exigit. Ergo si bonus bonum minus desiderat, nõ tamen minus, bonus bono gaudet quod ad seruandam amicitie rationem plurimũ ualet. Atq; hæc una est amicitie species, inter bonum uidelicet atq; bonum in gaudio potius quã in desiderio constituta. Est et altera, quæ desiderij plus, quã uoluptatis includit, inter neutrum bonumq; exoriens. Quæ quidem qua ratione fiat, & cuius gratia, & propter quid, in textu satis patet. Describit illam primo ut opinio porrigit, deinde paulatim emendat. Nam cum dixisset, neutrum propter malum inimicum amare bonum amicũ boni amiciq; gratia, statim dictis obijciendo corrigit. Vbi primum docet, amicitias omnes quæ ad homines diriguntur, imperfectas esse, & imagines amicitie quæ ad ipsum primum bonum rerumq; omnium respicit auctorem, quod primo amatur, et causa est ut amentur hæc omnia. Et quisquis aliquid amat, ipsum primum tanquam finem amoris habet. Nam à primo bono bonum omnibus inest: à primo pulchro, gratia singulis adest, bonitas uero trahit nos, allicit pulchritudo. Non ergo ista nos inferiora mouent, sed primum illud in istis trahit & allicit. Illud itaq; in istis simul atq; ex istis, non ista amamus. In quo Platonis nostri pietas indeum, summãq; religio mirifice fulget. Ostendit præterea non semper nos alterius gratia amicos esse. Neq; enim primum bonum, boni alterius gratia exoptamus. Item non propter malum, bonum cuperes. Quia etiam omni malo è rerum natura sublato restaret bonum suapte natura gratum, & appetitus in eo quod minus bonũ, ad bonũ maius consequendum traheret. Non enim malum est, quod summi boni excitat appetitum, sed ipsius minus boni egestas ad sui repletionem in summum bonum conuertit: quæ quidem non malum, quia nunquam malum ad bonum, et contrarium ad contrarium, sed inchoatio boni potius nuncupanda. His ad emendationem illatis principium quoddam inducit amicitie perfectius inuestigandæ: Inquit enim cognationem & naturæ conuenientiam amicitiam parere, de qua satis in principio diximus. Postremo iuuenes illos adolescẽtesq; mordet, quod ignorent quid merito amandũ sit: quæ amicitia uera, quo pacto honeste stabiliterq; consletur: et antequã hæc discant, temere, procaciter, & petulanter amicitiam inire cõtendant. Sed ne illos infestos sibi redderet, clam ista significauit, & seipsum unã cum illis reprehendit.

Hæc de argumento satis. Ad Lysidem ueniamus.